

YTTRANDE

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
ida.edwertz@regeringskansliet.se

7 januari 2020

Remissyttrande M2019/01776/R

Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, Miljödepartementet

Svensk Däckåtervinning AB (SDAB) avger härmed sitt yttrande avseende ovanstående ärende. Yttrandet följer Miljödepartementets Promemorias ordning men omfattar endast de delar som direkt eller indirekt bedöms påverka SDAB:s verksamhet. SDAB har i yttrandet valt att kommentera de olika delarna även om de direkt speglar underliggande EU-direktiv. Detta för att påtala eventuella områden som kan kräva djupare arbete för att kunna tillämpas.

Däckåtervinning i Sverige är ett exempel på god resurshushållning. En hushållning som tar oss närmare både de svenska miljömålen och FN:s globala hållbarhetsmål. Producentansvarsmodellen, med sitt ursprung i 1990-talets kretsloppspolitik har troligen varit det mest effektiva sättet att minska herrelösa avfallsmängder och påbörja återföringen av resurser och därmed ta samhället framåt i väntan på att återvinna råvaror får lika bra förutsättningar som de jungfruliga råvarorna.

Svensk Däckåtervinning delar EU:s höga, uttryckliga – och angelägna - ambitioner angående omställningen till en cirkulär ekonomi, en omställning som där avfallshanteringen utpekats som ett centralt förbättringsområde. Sverige har möjlighet att gå längre än EU bland annat genom att bredda perspektivet från avfall till resursförbrukning/användning inom planetens gränser.

Svensk Däckåtervinning anser att Miljödepartementets förslag ”Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet” är väl utformat men har följande förslag till förbättringar och förtydliganden.

Svensk Däckåtervinning anser att Naturvårdsverkets förslag till Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall bör dras tillbaka och omarbetas.

Sverige ligger i många avseenden långt efter resten av Europa när det gäller cirkulär ekonomi av de största resursflödena, Miljödepartementet bör låta genomföra en kartläggning för att ta till vara

de bäst fungerande regelverken från andra länder. Till exempel Storbritanniens definitioner av när avfall inte längre skal anses vara avfall och som även visar på hur en professionell och effektiv miljöprovning kan se ut.

Nedan följer detaljerade kommentarer till Promemorian från Miljödepartementet (del 1) samt förslaget från naturvårdsverket (del 2).

Del 1: Promemorian från Miljödepartementet

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Allmänt.

Det saknas tydlighet kring äganderätten till avfall. Äganderätten har en väsentlig betydelse om avfallet har ett restvärde. Att realisera restvärdet kan vara en drivare för utveckling av avfallshanterings- och återvinningsprocesser men kan även utgöra grogrund för okontrollerad hantering eller handel.

Miljöbalken är i sin nuvarande utformning på avfallsområdet inte tillräckligt fokuserad på samhällets överuttag av resurser, vilket är en grundläggande motkraft för hållbar utveckling. Istället är miljöbalken inriktad på hantering av avfall, vilket kanske varit tillräckligt om världens resurser vore oändliga och våra samhällens påverkan på de levande systemen försumbar.

Alla länder har idag samma grundläggande problem, med en resursförbrukning som motverkar förutsättningarna för hållbar utveckling. Sverige har möjlighet att gå längre än EU genom att 1) bredda perspektivet från avfall till resursförbrukning/användning inom planetens gränser samt att 2) i miljöbalken öppna upp för innovation genom att ge innehavare av avfall (även så kallat kommunalt avfall) möjlighet att använda alternativa aktörer för omhändertagande såvida det sker i enlighet med gällande krav. Det ska dock inte vara möjligt att neka sådant alternativt omhändertagande utan skälig grund. En paragraf om att äganderätten till avfall kvarstår med den part som ägt kemisk produkt, en blandning, en vara eller en bioteknisk organism innan den blivit avfall och till dess att den lämnas för insamling eller återvinning av identifierad part (kommun, producentansvarssystem eller annan), bör således införas.

14. kap 2 § I detta kapitel... Bör bytas ut mot I denna balk.

15. kap 1 § Med avfall avses... ”ämne eller föremål”... Bör inte referensen avse de fyra definierade begreppen i 14. Kap 2§? Även t ex en *Blandning* kan bli ett avfall. Kommentaren gäller löpande i följande Kapitel och paragrafer men upprepas inte.

15. kap 2 § Definitionen av *återanvändning* är motsägelsefull. Återanvändning kan ske även om en innehavare enligt 1§ gjort sig av med en kemisk produkt, en blandning, en vara eller en bioteknisk organism. Skälet till att en innehavare gör sig av med något kan vara andra än att den inte längre tillför den efterfrågade funktionen för innehavaren. Det innebär inte att en annan part inte kan fortsätta använda funktionen.

15. kap 3 § Definitionen av kommunalt avfall är olycklig då den raderar hushållet som ett (underförstått) rättssubjekt. Vidare har undantag för avfall som faller under *producentansvar* fallit bort. Att kommuner fått ett utökat ansvar för insamling av uttjänta produkter även om de omfattas av producentansvar kan inte vara grund till att kalla dessa flöden för kommunalt avfall. Specifikt

bör *däck* omfattas av undantaget från definitionen av Kommunalt avfall av flera skäl; däck omfattas av ett producentansvar, avfallet uppkommer inte i hushåll (hushåll kan normalt inte hantera däck utan montering och demontering, reparationer m m sker på särskilt utrustade verkstäder av utbildad personal) utan på däckverkstäder och liknande, däck är även en del av uttjänta bilar (f ö bör skrivelsen omformuleras till fordon <3,5 ton som omfattas av ELV-direktivet alternativt referens till 8§) och det skulle vara omöjligt att ha olika definitioner beroende på om däcket finns på ett uttjänt fordon och demonteras av en bilskrotare respektive om däcket (ibland hos samma bilskrotare, av vilka ett antal även bedriver däckverkstad) demonteras som ett utbytesdäck.

15. kap 4 § Definitionen av avfallsproducent hänger inte ihop med skrivelsen i 15. Kap 2§ då en aktörs kvittblivning av en kemisk produkt, en blandning, en vara eller en bioteknisk organism kan leda till *återanvändning*. Vidare är definitionen olycklig då den inte definierar tidpunkten då en kemisk produkt, en blandning, en vara eller en bioteknisk organism blivit uttjänt eller icke-önskvärd av innehavaren utan omfattar även en efterföljande insamling och process av avfallet. Definitionen är vilseledande avseende den som genom förbehandling, blandning eller andra förfaranden ändrar avfallets art eller sammansättning då dessa handlingar inte klart skiljer sig från de som definieras i 5§.

15. kap 9 § Denna paragraf är bra och viktig. I underpunkt 9a 4 bör det förtydligas att användningen av "ämne eller föremål" i *avsedd tillämpning* inte leder till allmänt negativa följder för människors hälsa eller miljön. Det är viktigt att paragrafen inte kan läsas som att villkoret avser *all användning*. I praktiken behöver lagstiftningen understödja återvinning och användning av material så långt som möjligt så länge som riskerna i tillämpningen samt efterföljande omhändertagande efter att ha tjänat ut, är *identifierade och hanterbara*. Kraven i 9 b är bra.

15. kap 15 § samt 20 § Däck omfattas av ett Producentansvar enligt Förordning 1994:1236 och bör listas som ett ansvar för däckproducenter även om producentansvar beskrivs allmänt under 21§.

15. kap 20, 21, 24 § Det är mycket viktigt att andra stycket i 24§ förtydligas. Nekande till möjlighet till återvinning eller bortskaffande ska ej kunna ske på oskälig grund.

15. kap 31 § Producerar en däckverkstad avfall eller är det konsumenten som gör det? Verkstaden hanterar åtminstone avfallet.

27. kap 4, 5 § Avgift får ej tas ut från avfallsägare såvida den valt en godkänd, alternativ, lösning för omhändertagande och återvinning av avfallet.

2.3 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

10. kap 6 § punkt 5 b) Definitionen av *materialåtervinning av hög kvalitet* saknas.

2.5 Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)

15 § Ambitionen är bra men konsekvensen kan bli kontraproduktiv. Paragrafen riskerar att leda till att inget avfall samlas in separat för återanvändning eller materialåtervinning. För många avfallsfraktioner bestämmer både nationell och internationell efterfrågan möjligheterna till avsättning för återanvändning eller materialåtervinning. Möjligheterna står ofta inte klara förrän efter att insamlingen har skett.

19 b § Denna paragraf behöver revideras helt. Ambitionen är bra: att avfall inte ska hamna onödigt lågt i avfallshierarkin om det finns aktörer som vill återvinna på en högre nivå än en aktuell innehavare av avfallet. Skrivelsen säger dock ingenting om villkoren för hur ett erbjudande om överlåtelse för återanvändning ska se ut. I praktiken riskerar man att prisa bort dessa möjligheter. Att lämna ut information om innehav av avfall, dess status mm är vidare tveksamt ur ett konkurrensperspektiv. Paragrafen skulle få mycket långtgående konsekvenser vad gäller insyn, IPR, leasing-affärer, mm. Även ur ett risk- eller miljöperspektiv skulle det krävas systemanalyser innan ett införande kan bli verklighet. Ska en aktör få köpa alla gamla bensinbilar och sälja dem på en andrahandsmarknad istället för att de går till återvinning? Ska däck som visserligen är lagliga utifrån kvarvarande mönsterdjup (1,6 mm), men möjligen olämpliga ur säkerhetssynpunkt (t ex under 3 mm som Transportstyrelsen rekommenderar som en del av nollvisionen) kunna tvingas av en däckåtervinnare för att sättas på marknaden igen? Om rullmotståndet på nya däck är betydligt lägre än på återanvända gamla, hur blir på total miljöpåverkan? Osv.

Hur ser sedan produktansvaret ut? Hur ser eventuella producentansvar ut? Om produkter har samlats in för återvinning så har kostnader för insamling upparbetats för vilka en ursprunglig återvinningsavgift uttagits. Om produkten sätts på marknaden igen efter ”yrkesmässig förberedelse för återanvändning”, ska produkten då i alla bemärkelser anses som en ”ny” produkt?

Det finns miljömässiga skäl för återanvändning före materialåtervinning, men det bör ske på ett sätt som inte skadar marknaden på ett sätt som underminerar effektiv resurshushållning på längre sikt. Att ställa krav på materialåtervinning före energiåtervinning är betydligt mindre komplicerat.

SDAB anser att paragrafen bör utgå från denna revision av förordningen men att den kan beredas i särskild ordning utifrån ett totalt systemperspektiv.

45 § Behandling behöver inte vara begränsat till behandling på fastigheten utan kan ske på annan plats eller med annan part, givet att gällande regelverk följs. Första meningen behöver omformuleras så att syftningsfel ej kan uppstå.

53 § Yrkesmässig verksamhet som nyttjar ett producentansvarssystem bör undantas från skyldigheterna i paragrafen.

62 a och b § Se även ovan. Varför kan inte frival ske för hushåll?

Bilaga 2. Notera att material och produkter ofta är sammansatta av organiska och oorganiska material som kan vara väl lämpade för materialåtervinning och användning i olika tillämpningar utan att först ha separerats. Kostnaden, monetärt- och gällande miljöpåverkan, i form av arbete, energi, transporter mm överstiger ofta nyttan med att ha separerat materialen. Det bör således finnas en klass R 7 för dessa kombinerade material och där förutsättningarna för materialåtervinning definieras.

2.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

2 § Se kommentarer om miljöbalkens definition av kommunalt avfall ovan.

4. Utgångspunkter för svensk avfallshantering

Det finns enligt Svensk Däckåtervinning AB ett antal områden som identifierats som ett hinder för att realisera konverteringen av avfall till resurser. Arbetet med att uppdatera relevant lagstiftning bör någonstans beakta detta.

Avfallslagstiftningen måste harmoniseras med modeller för en cirkulär ekonomi.

- 'Gör det möjligt'-attityd måste etableras för att återvunnet ska ersätta jungfruligt och avlasta planeten från överuttag av såväl tekniska som biologiska material
- Harmonisera krav (lagar och regler) på återvunnet och jungfruligt material, idag diskrimineras återvunnet
- Inför över tid ökande kvotkrav på återvunnet material i offentliga upphandlingar, utan att rubba grundläggande marknadsmekanismer
- Inför krav på motivering varför återvunnet ej valts i offentlig upphandling
- Omtolka "resurseffektiva och giftfria kretslopps"-målet. Kemisk giftfrihet kan idag dras till absurdum så att blott misstanken om närvaro av inte ens mätbara möjliga problemsubstanser för att cirkularitet stoppas. "Giftfrihet" måste ersättas med "riskhanteringsbarhet" och utfasning av substanser ske klokt och naturligt när funktionaliteten av material ändå förloras av andra skäl. Risk kan isoleras i tid, rum och, om nödvändigt, med skyddsutrustning och därmed möjliggöra ett resurseffektivt användande av avfall. Kostnad/åtgärder för riskhantering ska alltid kalkyleras om det finns misstanke och ställas i proportion till kostnad för nyuttag av resurser.
- Inför en circle-of-care där ansvaret för materialet och riskerna alltid är identifierat och allokerat¹
- Inför LCA-analyser för hela den funktion som man är ute efter men inte bara det. LCA tillhör ett linjärt tänkande och måste kompletteras för att undvika suboptimering. Analysera därför för alla alternativa material till en funktion om de verkligen bidrar till störst samhälls-, miljö- och hållbarhetsnytta i just denna applikation eller om det är bättre att använda materialet i en helt annan tillämpning och välja det LCA "näst bästa" i aktuell applikation.²
- Undersök om materialet kan cirkuleras flera gånger
- Håll en 'resursbank' i ett IT-system, som beskriver material, mängd, plats och rekommenderad hantering (i olika skeden)
- Biologiskt är inte alltid bättre. Vi överutnyttjar även många ekosystem. Tillämpa därför ovanstående kontroller även för biomaterial om de är alternativ för återvunna tekniska material. Dessa perspektiv kommer bort när lagstiftningen är fokuserad på "avfallshantering".

---

¹ Se Vägen mot Hållbarhet, SDAB 2019, Sid 62-63 för utförligare beskrivning. Tillgängligt online: <http://dackbranschen.se/wp-content/uploads/2019/12/Vägen-mot-hållbarhet-inom-Däckbranschen.pdf>

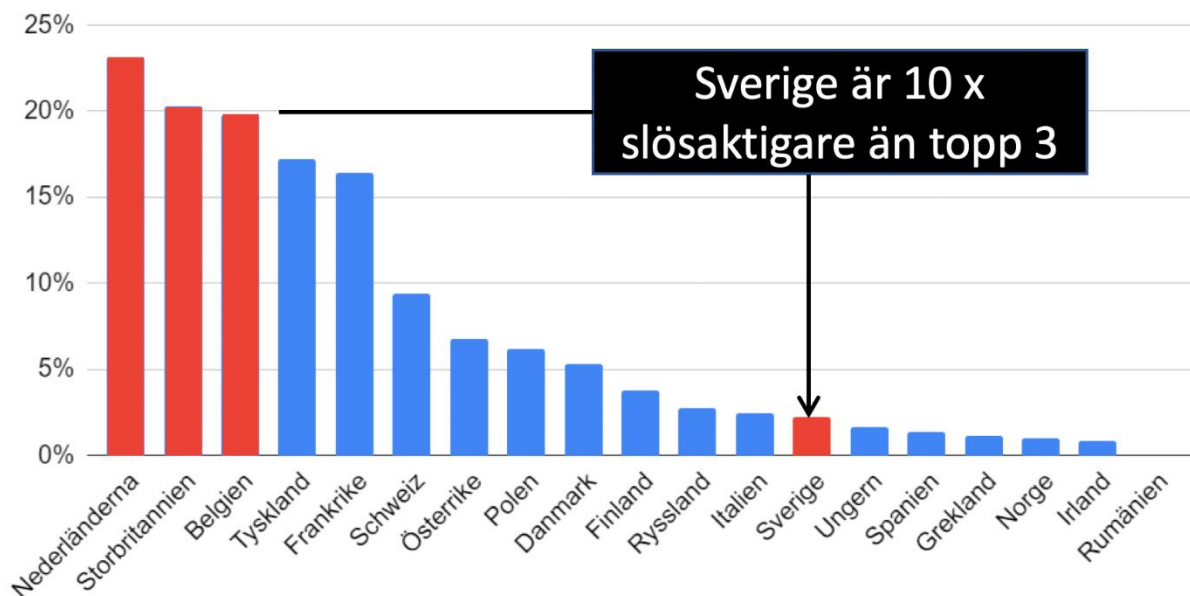
² Se Vägen mot Hållbarhet, SDAB 2019, Sid 53 för utförligare beskrivning. Tillgängligt online: <http://dackbranschen.se/wp-content/uploads/2019/12/Vägen-mot-hållbarhet-inom-Däckbranschen.pdf>

End-of-waste

Den del av promemorian (2019-10 Miljödepartementet- Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet) som har den största strategiska betydelsen är förslaget att Sverige ska få end-of-waste-kriterier för olika avfall:

s 91: “Eftersom det i avfallsdirektivet förutsätts att medlemsstaterna, förutom bedömningar i det enskilda fallet (artikel 6.4) ska kunna fastställa närmare kriterier för tillämpningen av de villkor som anges i direktivet på vissa kategorier av avfall (artikel 6.3), bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om när avfall upphör att vara avfall enligt de angivna villkoren.”

Nationella föreskrifter för när avfall upphör att vara avfall (end-of-waste-kriterier) för de stora materialflödena i Sverige (sten, jord, betong, asfalt och däckmaterial) för specifika anläggningsändamål har en stor ekonomisk och miljömässig potential. Att vi saknar end-of-waste-kriterier är tillsammans med frånvaron av allmänna regler för återvinning av avfall för anläggningsändamål och bristen av nationell samordnad miljötillsyn en bidragande orsak till att Sverige återvinner mindre än andra. Sveriges väsentligt större resursslöseri av de stora flödena än andra länder är i sig en orsak för Miljödepartementet att uppdraga Naturvårdsverket att kartlägga vad Sverige kan lära av de länder som ligger framför oss, även Finland är också intressant att titta på trots deras låga position, då de genomför regulatoriska grepp för att komma i kapp och har förutsättningar som liknar Sveriges.

Andel sekundära material av all stenförsäljning. Källa: UEPG/MPA/UNPG 2017.

Vi föreslår att regeringen ger Naturvårdsverket eller SGU i uppgift att ta fram föreskrifter för när olika stenmaterial upphör att vara avfall och för olika tillämpningar. Detta arbete bör ske i nära samarbete med verksamhetsutövarna som besitter den nödvändiga kunskapen för materialen,

miljöpåverkan och ekonomin. Flera av de länder som ligger före Sverige avseende både återvinning och spårbarhet har en tradition av samverkan mellan verksamhetsutövare och myndigheter vilket borde vara ett föredöme för oss.

Om Naturvårdsverket inte har tid eller resurser att göra en komplett genomlysning av internationell best practice gällande end-of-waste kriterier föreslår vi att de engelska definitionerna kopieras. De finns tillgängliga här:
https://mineralproducts.org/documents/aggregates_quality_protocol.pdf

9.2 Förtydligande av avfallshierarkin

Avfallshierarkin borde kompletteras med krav på analys över total miljöpåverkan. Det kan vara sämre ur ett helhetsperspektiv att återanvända än att återvinna och producera nytt. Det är inte temat för denna remiss men endast genom livscykelanalyser och systemanalyser kan man utröna vad som är bästa alternativet för hantering av uttjänta produkter.

9.6 Avfall från avloppsnät mm

Återigen är det väsentligt att skilja ansvar från ägarskap och rätt till att välja hur avfallet ska hanteras. Ett kommunalt ansvar får inte betyda en kommunal rättighet att ta hand om avfall såvida avfallsägaren kan visa på annan godtagbar lösning för omhändertagande.

Del 2: Kommentarer på Naturvårdsverkets förslag:

Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall

Allmänt. Tyvärr lever inte Naturvårdsverkets förslag för avfallsstatistik och digital lösning upp till varken EU:s portalparagraf, regeringsuppdraget eller Digital Försts vision. Underlaget påvisar allvarliga brister och präglas av stuprörstänkande, sannolikt på grund av bristande i samverkan med relevanta aktörer under analysfasen. SDAB håller med Naturvårdsverkets egen utvärdering³ av Digital Först, som varnade för riskerna för att allmänhetens förtroende för offentlig förvaltning undermineras. SDAB anser att Naturvårdsverkets förslag behöver dras tillbaka och arbetas om efter insamling av internationella erfarenheter och samverkan med fler aktörer som påverkas.

Svensk Däckåtervinning anser att den föreslagna skyldigheten för den som samlar in eller behandlar avfall att lämna ut information om innehav av avfall som lämpar sig för återanvändning är ett bra förslag.

Vi behöver förbättrad avfallsstatistik – men perspektivet behöver breddas till ett resursperspektiv för att inte vilsleda omställningsarbetet mot en cirkulär ekonomi

---

³ Utvärdering av Digitalt först – smartare miljöinformation, Naturvårdsverket 2019. Sid 62

Svensk Däckåtervinning delar Naturvårdsverkets ambitioner att skapa ett nationellt register för farligt avfall, och förbättra statistiken för avfall. Dock behöver statistiken också omfatta resurser som inte är avfallsklassade och perspektivet breddas för att vara meningsfull. Det framgår kanske tydligast genom att betraktar resursmängderna som förbrukas. 95% av resurserna vi tar ut förlorar sitt materialvärde redan under första användningscykeln⁴.

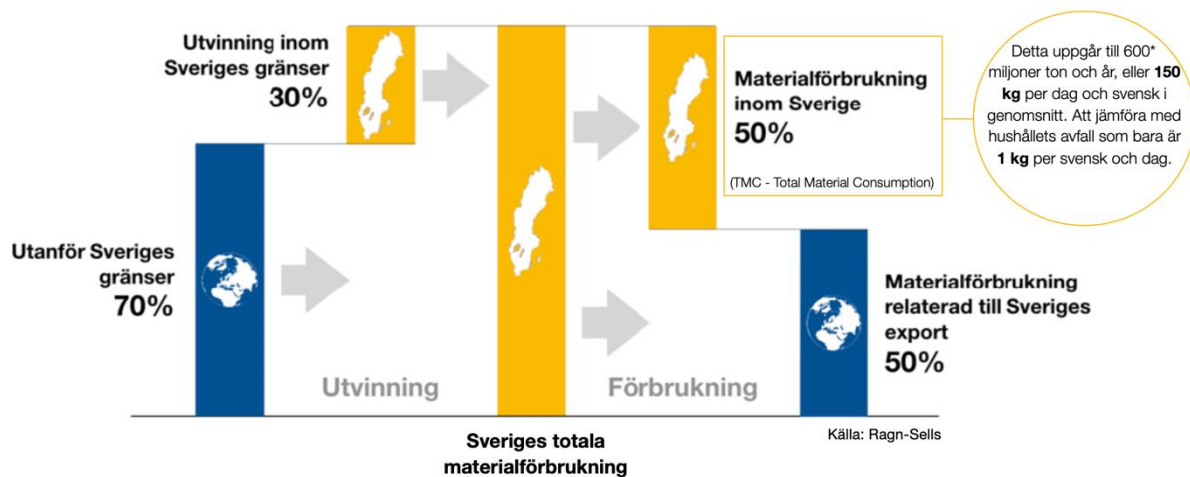
Hushållsavfall: 1 kg per svensk och dag

Samhällets avfall: 10 kg per svensk och dag

Materialförbrukning: 65 kg per svensk och dag

Totalt resursuttag: 150-300⁵ kg per svensk och dag

Två samhällsbehov står för 75%⁶ av resursförbrukningen, städer och infrastruktur – framförallt byggandet och anläggningen av dessa, samt livsmedel – framförallt produktion och distributionen av livsmedel. Vidgas inte perspektiv bortom konsumenternas avfall till att få resursflödena av infrastruktur och livsmedel att bli cirkulära kommer Sverige varken nå generationsmålet, eller Agenda 2030 utan fortsätta gå i motsatt riktning.

Tyvärr för inte Sverige löpande statistik på Sveriges totala materialförbrukning, utan ser endast till de flöden som hanteras inom landets gränser, och exporterar därmed miljöproblem genom- i klartext - slösaktiga användning av naturresurser. Över 70% av utvinningen som går till den svenska ekonomin sker utanför vårt landsgränser. När det gäller förbrukningssidan ser vi att hälften av vårt materialbehov är för konsumtion i andra länder, men kommer den svenska ekonomin tillgodo. Detta inkluderar det gruvavfall och de indirekta resurser som uppstår vid utvinning i det land där utvinningen och bearbetning sker, och inte bara den del av värdekedjan som ligger i Sverige.

⁴ Ellen MacArthur Foundation, 2015, Achieving Growth Within, sid 17

⁵ 150 kg enligt Eus kartläggning år 2001, 300 kg enligt en senare kartläggning av Sveriges totala resursutnyttjande. Mer information: Morgondagens Cirkulära flöden, RE:Source 2019. Tillgängligt online <https://resource-sip.se/content/uploads/2019/06/morgondagenscirkulara-floden-kortrapport.pdf>

⁶ Morgondagens Cirkulära flöden, RE:Source 2019. Tillgängligt online <https://resource-sip.se/content/uploads/2019/06/morgondagenscirkulara-floden-kortrapport.pdf>

Undermålig utvärdering av alternativ

Endast två alternativ har utvärderats i förslaget, båda utgår från hur NVV valt att organisera sin IT drift, inte som kunde förväntats utifrån uppdraget, utifrån syfte och konsekvenser för samhälle, övriga aktörer.

Naturvårdsverket dessutom valt att inte titta på hur andra länder har organiserat sitt register för farligt avfall, hur de fungerar och vilken nytta de gett. I dagsläget är det bara Sverige och Rumänien som saknar nationellt system, Det finns gott om goda exempel bland de 25 länder som redan har system på plats. Sett till återvinningsgrad av de stora avfallsflödena, ligger dessutom Sverige långt efter övriga aktörer, vilket i sig ger anledning till Sverige att intressera sig för andra länders system. I Naturvårdsverkets förslag finns heller ingen beräkning som visar hur "beslutsfattare på kommunal, regional och nationell nivå kommer att få bättre underlag för beslut" jämfört med idag.

Naturvårdsverkets utredningsgrupp föreslår ett nytt parallellt system för rapportering som inte integreras med lokala tillsynssystem (290 kommunala tillsynsmyndigheter och 21 länsstyrelser) och förordar därmed en dubbling av flera arbetsmoment och med ökad risk för felaktiga uppgifter.

Utöver Naturvårdsverkets kostnad på 21 miljoner för att bygga systemet så beräknar verket att det kommer kosta Sveriges företag strax under en miljard kronor. Naturvårdsverket räknar med att avfallsregistret bara kostar företaget 2 timmars arbetstid per år vilket troligtvis är en kraftig underskattning eftersom det tar betydligt mer tid att göra en anmälan till kommunen vid återvinning. Registret kommer med andra ord öka kostnaden för återvinning att materialet redan är registrerat hos den lokala tillsynsmyndigheten. Alternativa sätt att uppnå syftet att förbättra statistiken för återvinning har inte utvärderats.

Systemet, som lägger ris på rygg för seriösa aktörer saknar sanktioner för de företag som väljer att strunta i systemet, vilket kommer missgynna seriösa företag som vill följa regelverket. Även här hade en internationell genomlysning av alternativa system och dess effekter kunnat ge vägledning.

Naturvårdsverket har inte involverat samhällets verksamhetsutövare i arbetet utan endast några myndigheter och kommuner. Svenskt näringsliv inkluderar några av världens mest produktiva och mest framgångsrika digitala företag. Att inte dra nytta av dem som faktiskt har erfarenhet och kunskap av att bygga stora system är inte bara olyckligt, utan speglar dålig efterlevnad regeringsuppdraget.

Förslaget når inte upp till Uppdragens syfte

Ur EU:s ändringsdirektiv: Avfallshanteringen i unionen bör förbättras och omvandlas till hållbar materialhantering, i syfte att skydda, bevara och förbättra kvaliteten på miljön, skydda människors hälsa, säkerställa att naturresurser utnyttjas varsamt, effektivt och rationellt, främja principerna om den cirkulära ekonomin, förbättra användningen av förnybar energi, öka energieffektiviteten,

minska unionens beroende av importerade resurser samt åstadkomma nya ekonomiska möjligheter och bidra till konkurrenskraft på lång sikt. För att göra ekonomin verkligt cirkulär är det nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder för hållbar produktion och konsumtion, genom att fokusera på produkters hela livscykel på ett sätt som bevarar resurser och sluter kretsloppet. En mer ändamålsenlig resursanvändning skulle också ge betydande nettobesparingar för unionens företag, myndigheter och konsumenter och samtidigt minska de sammanlagda årliga växthusgasutsläppen.

Syftet med Digital Först är att nå en ökad användning, att bidra till att möta klimatutmaningen samt att nå de nationella miljö kvalitetsmålen och generationsmålet. Naturvårdsverket ska sträva efter att sätta medborgaren och företagaren i centrum och främja öppen och datadriven innovation.

Vi anser inte att Naturvårdsverkets förslag uppnår syftet med uppdraget utan präglas av stuprörstänkande, Internt fokus (hur verket valt att organisera sin IT drift) är utgångspunkten i de två alternativ som utvärderats, istället för att utvärdera de alternativ som effektivast når syftet med registret.

Om Svensk Däckåtervinning AB (svb)

Däck omfattas av ett så kallat producentansvar, vilket innebär att alla som yrkesmässigt tillverkar eller importerar däck till svenska marknaden också måste ta ansvar för att de hanteras rätt när de inte längre används. Därför arbetar Svensk Däckåtervinning på däckbranschens uppdrag för att uttjänta däck samlas in, återvinns och gör ny nytta i samhället på ett säkert sätt, för en fortsatt kretsloppsanpassad samhällsutveckling.

Svensk Däckåtervinning är inte vinstdrivande och bolaget är ett aktiebolag med så kallad särskild vinstutdelningsbegränsning (svb), vilket innebär att tillgängliga medel och överskott endast får användas för ändamålet ovan. Producenterna finansierar Svensk Däckåtervinning via en återvinningsavgift som tas ut per sålt däck.

Svensk Däckåtervinning fonderar också pengar för att kunna samla in samtliga däck som finns ute i samhället. Det är unikt bland de branscher som har producentansvar. Idag tar Svensk Däckåtervinning även ansvar för däck som importerats av privatpersoner och som inte erlagt återvinningsavgift eftersom även de däcken oftast kommer in i systemet när de monterats av. Insamling av uttjänta däck sker utan kostnad från någon av de ca 5 700 platser som Svensk Däckåtervinning har avtal med, däribland ett stort antal däckverkstäder och kommuner.

Svensk Däckåtervinning verkar för transparens och spårbarhet för återvunnet material och bidrar till forskning på materialets användning och påverkan på omgivningen. Några av de studier Svensk Däckåtervinning stödjer är:

- Studier av hälso- och miljöpåverkan i hela livscykeln för olika tillämpningar av återvunna däck.
- Jämförelser med andra material som används i samma tillämpningar.
- Regelbundna tester av både materialet och den personal som arbetar med det.

Svensk Däckåtervinning står självklart till förfogande för frågor eller för att tillhandahålla mer information om insamlingssystemet, återvinningen, däckmaterial i olika tillämpningar, hållbarhetsfrågor, miljö och hälsa.

Om Däckåtervinning

Däckåtervinning och ett samhälle som är varsamt med jordens resurser

Naturgummi är ett råmaterial Sverige och Europa är helt importberoende av och är identifierat av EU som ett av våra mest kritiska råmaterial. Naturgummi används framförallt till däck. Varje år samlas det i Sverige in 90 000 ton däck – resurser som vi tack vare ett av världens mest utvecklade återvinningssystem kan återanvända på olika sätt i samhället.

Vi vill att däcken ska fortsätta göra nytta när de inte längre rullar på våra vägar. Genom att använda återvunna material sparar vi på jordens resurser; livsmiljöer, artmångfald, naturkapital och klimat. Svensk Däckåtervinnings mål är att återvinna däckmaterial ska tillföra samhället nytta på ett säkert sätt för människa och miljö så att vi bidrar till ett hållbart samhälle.

Därmed är vi mån om att återvunnet material inte - vare sig på grund av förutfattade meningar, invanda handlingsmönster eller undermåligt beslutsunderlag – beskrivs eller behandlas mer negativt eller får omotiverade konkurrensnackdelar jämfört med jungfruligt material. Detta yttrande visar därför på angelägenheten att byta perspektiv från en Avfallsplan till En resurshushållningsplan.

Om Däckåtervinning och växthusgaser

Däck bidrar till koldioxidutsläpp i samband med råmaterialproduktionen (10%), under tillverkning (3%) och när däcken används (87%). Under användning absorberar däcken energi när de arbetar och behåller väggreppet. Den tekniska utvecklingen har dock lett till en drastisk sänkning av växthusgasutsläpp de senaste åren. I produktionsledet har det rapporterats en 95-procentig minskning sedan 2005. Dessutom är dagens moderna däck utformade för minskad energiförbrukning utan att göra avkall på säkerhet och prestanda.

Däcket (hjulet) är en uppfinning som sparar stora mängder energi och utsläpp av koldioxid. Men eftersom det inte finns några realistiska alternativ för landtransporter att jämföra med har vi valt att se däcket som en fast enhet, utan att redovisa vilka besparingar som möjliggörs i jämförelse med alternativa mobilitetslösningar. Däckåtervinningen i Sverige är koldioxidnegativ sett till användning av alternativa material i samma applikationer, vilket förstås är positivt för planeten.

Däckåtervinningen i Sverige är CO₂-negativ - I samband med återvinningen av däck frigörs koldioxidutsläpp i anslutning till transport, klippning, granulering och förbränning av däck. Men ännu mer växthusgasutsläpp sparas om däckmaterialet används i rätt tillämpning. I Sverige ersätts exempelvis jungfruliga fossila bränslen i cementproduktion, vilket delvis kompenserar för utsläppen

av koldioxid. Genom materialåtervinning kan en ännu högre effekt uppnås. Totalt är däckåtervinningen i Sverige minus 0,5 % av landets totala utsläpp.

Trend i fel riktning - Trenden rör sig emellertid i fel riktning. Idag förbränns fler däck i Sverige jämfört med tidigare år och vi ligger efter många andra länder. Tyvärr underlättar inte regelverk och tillämpningar av desamma att bryta denna negativa trend. Det är därför som vi nu investerar mer än någonsin i att utveckla miljövänliga, klimatsmarta och resurseffektiva sätt att återanvända däckgummi och att delta aktivt i remissyttranden. Uttjänta däck kommer att kunna kompensera för fyra gånger mer koldioxidutsläpp inom en mycket snar framtid.

SVENSK DÄCKÅTERVINNING AB

Fredrik Ardefors, VD

Svensk Däckåtervinning AB (svb)

Box 124, 185 94 Vaxholm

www.sdab.se info@sdab.se